

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre 1 forint Félévre 2 forint Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: és KIADÓHIVATAL Csongrád, magtár-utca 41. hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lapszellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
---	---	--

Egyesületi törekvések a vidéki társadalomban.

Sokszor halljuk az említést a régi jó időkről, melyek, fájdalom, többé vissza nem idézhetők. A mult időkről sokszor úgy beszélnek, mintha azok hasonlíthatatlanul jobbak, szebbek és kedvesebbek lettek volna a most folyó napjainknál.

A letűnő idők emlékein elmerengve vajmi könnyen jutunk ama téves gondolatra, hogy a mult idők társadalma sokkal élénkebb, sokkal összetartóbb és tevékenyebb volt, mint a mai.

Pedig ha a társadalmi életre hatással bíró, s napról-napra felmerülő jelenségeket figyelembe vesszük, azt kell tapasztalnunk, hogy mindenféle elementáris erővel lüktető s helylyelközzel lázas tevékenységű társadalmi forrongást észlelhetünk.

Nem a vidéki nagyobb központokról, hanem a másod- és harmadrangu városok mai társadalmáról akarunk néhány jellemző vonást feljegyezni.

A vidéki nagyobb s jobbára forgalmi góczpontokba eső emporiális jellegű városok fejlődése s társadalma teljesen elűtő irányzatot mutat a kisebb vidéki városokéhoz

képest. Mert míg amazok fejlődése nagyobb szabású és rohamos léptű, s úgy szólván a fővárosi jelleg után törekvő irányzatot mutat, addig a kisebb városok fejlődési proezoszusa esöndesebb mederben, s kevesebb zajjal folyik, de állandó tevékenyséket tanusít.

A vidéki társadalom fő tevékenysége napjainkban leginkább abban kulminál, hogy működésének legcélszerűbb eszközét az egyesületi törekvésekben keresi.

A pénzügyintézetek, takarékpénztárak, népbankok és önszegélyző egyletek anyagi eszközöket nyújtanak mindahoz, amiket az ipar, kereskedelem s a mezőgazdasági téren elérni és valósítani óhajtunk. A virágzó pénzügyintézetek százai legprezansabb tanujelei annak, hogy az utolsó évtizedekben önerőnköböl, minden állami közvetítés és segélyezés mellözésével, magunk emberségéből emeltük az illető vidéket azon helyre, amelyet közzgazdasági jelentőségében elfoglal.

Az egyesületi törekvések a nagyobb ipar terén is észlelhetők. Részvényekre alapított gyáraink, ipartelepeink folytonos szaporodása csak azt tanusítja, hogy törekvéseinkben kitartás vezérel, s hogy a

jövöbe helyezett bizalmunk napról-napra fokozódik.

De anyagi érdekeink mellett szellemi haladásunkra is gondolunk, s itt, e téren is, az az egyesületi törekvések egyengetik az utat. Ha felsőbbfoku kereskedelmi intézetet, vagy polgári, avagy ipar-iskolát nem is tudunk teremteni legalább alsóbbfokuakat rendezünk be, hogy a jövő nemzedékre kihatólag oly árteimes kereskedői és iparos osztályt létesíthessünk, mely a további önképzésre alkalmassá válva, magvát képezze egy művelt iparos és kereskedői osztálynak.

Az egyesületi törekvéseket találjuk fel továbbá a közzjótékonyosság s a humanismus gyakorlásának megannyi nyilatkozásánál, jótékony nőegyesületeink, betegsegélyző, temetkezési s több eféle egyleteink széltiben keletkezése, szaporodása és virágzása, szintén azt bizonyítja, hogy e téren sem akarunk visszamaradni a század uralkodó áramlatától, mely az anyagiság körében mozgó érdekei és modern realizmusának érvényesítése mellett is oly szépen özsze tudja egyeztetni a philanthropimus magasztos tényeit.

A vidéki társadalmi élet egyik legjelentékenyebb mozgó erejét

T A R C Z A.

Az én fülemilém.

(Folytatás.)

„Azután barátaim egy vendéglöbe vezettek egy pohárka gyomorerősítőre“, hogy magamhoz jöjjenek.

„Ezt nagyon helyesen tették“ jegyzé meg az atya.

„És ez teljesen rendbe hozott nemde?“ kérdé az anya.

„Igen, de most mégis úgy érzem, mintha az egész világ forogna velem“, végzé, beszédét Sándorka.

A szülök röktön orvosért akartak küldeni, de drága gyermekük ezt megtiltotta.

Ezután Sándorkát az ágyba fektették; egész éjjel virasztottak felette s imádkoztak drága életéért.

A szeretettől elvakítva, ezen — mondjuk csak ki őszintén — balga szülök, nem vették észre, hogy Sándorkát kapitálisan becsipették.

Előadás után ugyanis Sándorka néhány ársával elment a vendéglöbe tekézni. Az

idő a telt pohár mellett nagyon jól telt, annál inkább, mert egy pár „hölygecske“ is mulattatta őket, kik közül egy sem volt olyan gyöngédtelen, mint Katicza.

Következő napon Sándorka délig aludt. A szülök még mindig ágya mellett örködtek s aggodalomteljesen pillantottak egymásra. A cseléség suttogva beszélt, nehogy a legkisebb neszre felébredjen a beteg urfi.

Konrádné ebéd előtt megvizsgálta Sándorka tárczáját, hogy az esetleges apádat egy pár forintcskával pótolja.

Szemeinek sem akart azonban hinni, midön a tárcza ürességén még más valamit is látott. És ez a valami világosan kimutatta, hol van a távcsó. A „zálogczédula“ — mert az volt — tanusága szerint a távcsó 10 osztr. értékű forintra lett „becsapva.“

Erre már mégis megdobbant kissé az anyai sziv. Röktön felöltözöködött, elsietett a zálogházba s kiváltotta az elveszettnek hitt távcsövet.

Hanem hát Konrádné aszszony sokkal jobban szerette az ő egyetlenét, semhogy ilyesminek elkövetésére őt képesnek tartotta volna.

Midön a kedvencz felébredt, meglehetősen étvágygyal rendelkezett s kijelentette, hogy teljesen jól érzi magát.

Uzsonna után óvatosan — nehogy ismét felizgassa s ájulásba essék — közölte vele az anya, hogy mit telt tárczájában.

Sándorka ártatlan arcot vágva, végzetlen csodálkozásának adott kifejezést: hogyan juthatott a zálogczédula az ő tárczájába! Azonban az ő éles esze csakhamar kikutatta a titkot. Katicza lopta el, csapta be a látesövet s elhárítandó magáról a gyanut, a jegyet az ő tárczájába dugta.

És ezen impertinens gázság láttára oly dühbe jött a kedvencz, hogy Konrádné alig birta haragját csillapítani. Pedig ezt kellett okvetlen tenni, nehogy az ájulás ismétlődjék.

Az apuskának is elbeszéltek Katicza ezen gaztettét, mire az egyetlen fájdalomosan felkiáltott:

„Ha már 17 éves lányok ily eifajultságra vetemednek, hisz akkor kétségbe kell esnem az emberiség sorsa felett!“

„Tiszta valóság,“ mondták a szülök az általuk nem értett frázisra.

Az anyának szemében könyök csillogtak; ezek az öröm könyvei voltak, hisz az

képezik, csak például hozzuk fel, mert éppen a philanthropizmus magasztos tényeiről szoltunk, a tűzoltó-egyesületek. Ez egyesületnek kettős hivatásuk és feladatuk van. Az egyik a nemesebb: a vagyontmentés. — A másik, mely azonban egy cseppet nem áll mögötte tulajdonképeni rendeltetésének, az, hogy a társadalomban az osztályok között keletkező válaszfalat teljesen ledöntse s a társadalmi ellentéteket kiegyenlítse. — Mint demokratikus alapokon nyugvó intézmény hivatva van arra, hogy a társadalmi osztályoknak egymáshoz való közeledését előmozdítsa.

S ha az egyesülési törekvések tág mezején tovább tekintve fel- emlíjük még a sport egyesületek különböző neveit: a torna egyesületeket, athletikai klubokat, kerékpározó egyleteket, esónakázó társulatokat, melyeknek egyikével vagy másikával bizonyára bármely vidéki városban is találkozunk, akkor be kell ismernünk azt, hogy a régi elvet: „ép testben ép lélek,” a megvalósításhoz vezetendő, mindenütt s mindent elkövetnek arra nézve, hogy nemzetünk az elsat nyulás ellen megóvassék.

De nem akarva sok mindennel előhozakodni, még csak a kaszinókat, társas- és olvasóköroket hozzuk fel, melyek kiválólag arra vannak hivatva, hogy a vidéki társadalmat alapjában szabályozzák és sok tekintetben irányt szabjanak polgáraink tevékenységének.

A hivatása magaslatán álló kaszinónak, vagy bármily néven nevezendő társas körnek mindig kell annyi erkölcsi tekintéllyel bírnia, hogy irányt szabjon a kebelébe tartozó testületi tagok tevékenységének, s ezek által közvetve az

ó Sándorkája anynyira gyűlöli mindazt a mi gaz és nemtelen.

A következő hónapokban ismétlődtek az ájulási esetek: de sohsem a szülői házban.

Midőn Sándorka egy alkalommal ilyen ájulás után hazajött, tanácsosnak vélték a szülők — titokban — orvosért küldeni. Az orvos éppen úgy, mint a kapus, ki Sándorkát bebocsátotta, csak annyit mondott, hogy az urfi kapitálisan becsipett.

Ezen szerénytelen nyilatkozat ismét kihozta sodrából az egyetlen gyermeket: „Én, én becsipve . . . alávaló hazugság . . . ért is hozzá ilyen méregkeverő! . . . Régi do'og, hogy az orvosok, midőn megszűnt minden tudományuk, szeretnék elhíttetni másokkal s talán magukkal is, hogy az ártatlan patiens részeg.”

Sándorka mérgében kapálódzott s anynyira hánytavetette magát az ágyban, hogy majdnem leesett.

„Ismét az ájulás”, sóhajtott keservesen az anya. „Ájulás?” kérdé mosolyogva az orvos. „Aludja csak ki mámorát s minden rendben lesz!”

„Ki látott ilyen brutális embert! A mi

összes lakosság tevékenységének is, nyilvánuljon ez akár társadalmi, akár bármely más irányban. Ha az ily társas kör nem tudja e hatást előidézni, akkor nem életképes, s intező férfiai csak hagyják el azt a helyet, melyre őket a közbizalom emelte, de amelyre gyámoltalanságuk által méltatlanokká váltak.

Az általunk felhozottakból csak azt akartuk lekövetkeztetni, hogy oly helyeken, hol az egyesülési törekvés ily tág irányban, s ily kiterjedt mezőkön mozog, ott a társadalmi haladás elmaradhatatlan: s minthogy pedig vidéki városaink legnagyobb részében s talán mindenütt, hasonló jelenségekkel találkozunk, bátran elmondhatjuk azt, hogy a vidéki társadalom mozgató erőt az elősorolt különböző egyesületek képezik.

Évtizedekkel ezelőtt ez egyesülési törekvések legnagyobb része ismeretlen volt előttünk. Akkor a vidéki társadalom lüktető erőt csak egyesek képezték, most a legtekintélyesebb egyesületek alkotják. Akkor csak egy-két egyén tett a társadalomért valamit, most egyesült erővel mindannyian oda működünk, hogy emeljük azt s tekintélyessé tegyék.

A vidéki társadalmat ma az egyesületek alkotják s képezik. Mennél több virágzó egyesülete és társulata van valamely vidéki városnak, annál élénkebb annak társadalmi, annál inkább mondhatjuk azt, hogy itt az élet kellemesebben tölthető.

Mi az egyesületek számából. azok virágzó vagy tengő állapotából vonjuk le következtetéseinket valamely város társadalmi életére s társadalmi egyedeinek sikeres

Sándorkánk becsipve! Kialtott — az orvos távozása után — a dühbe jött Konrád ur.

„És ilyen embert tesznek orvosá!” Jegyzé meg a vérig sértett anya.

Mintegy fél óra mulva erősen horkolt s álmában elkezdé dudolni: „Vörös bort ittam az este.”

— Oh, mily szörnyű álmaj vannak, mondá a még mindig remegő anya.

Az orvos felizgatta. fejezé be a haragtól reszkető atya.

Sándorka egész éjen át aludt mint a bunda s a balga szülők örködtek felette.

Az öreg szappanfőző mégis csak vitte anyira, hogy a kedvenczet a „tertiá”-ba ponálták. Többre nem bírta vinni az előttünk már ismert eljárással sem. És miután Sándorka az ájulás okául a tanulást hozta fel s a tanár urak gorombaságát az ő egészségére egyenesen veszélynek nyilvánított elhatározták a jó szülők, hogy gyermekük egyszer s mindenkorra jó éjszakát mondjon minden rendű és rangu intézetnek.

„Minek törjem magam? Hogy doktorá legyek.

(Folyt. köv.)

vagy sikertelen működésére. S mert úgy tudjuk, hogy az egyesületi szellem vidéki városainkban mindinkább terjedőben van, bátran merjük hangoztatni azt, hogy a vidéki társadalom, s az igazi vidéki társadalmi élet valójában csak napjainkban van kifejlődve, s a mult évtizedek vidéki társas élete még embrióját is alig képezheti a mai kifejlett vidéki társadalmi életnek.

CORYDON.

Tanulmányi versenyek.

Közoktatásügyünkbe gr. Csáky Albin miniszter egymásután hozza be a kisebb-nagyobb reformokat, a melyek nemcsak a tanférjak, hanem a szülőknek is nagy örömet okoznak.

A miniszter legujabb törekvése az oktatás intenzivebb tétele céljából a versenyekét, mint a tanulók buzgalmának és ambíciójának növelésére szolgáló eszközt bevinni a közoktatásba.

Erre szolgálnak a testi nevelés érdekében már ez évben tartandó országos tornaversenyek s erre fognak a szellemi nevelés érdekében azok a tanulmányi versenyek szolgálni, a melyeket gr. Csáky Albin legujabban létesíteni akar. — A miniszter terve nem utánzata a francia course-oknak, amelyek csak külső kitüntetésből állanak és csak írásbeliek; hanem a mi speczialis viszonyainknak megfelelő alkotás lesz, amelynél a szellemi verseny győztese s — később az országban több verseny tartatván — több győztes kitünő tanuló jelentékeny évi ösztöndíjban fog részesülni mindaddig, míg egyetemi tanulmányait be nem fejezte.

E versenyek előre láthatólag az ország minden intézetében nagyban növelni fogják a diákok buzgalmát és ambícióját s ez által a tanusítás eredményét is. — A versenyre csakis azok a tanulók bocsátatvának, akik érettségi vizsgálatukat kitüntetéssel tették le. A verseny tárgyai volnának a magyar nyelv és irodalom, latin nyelv (vagy reáliskolai tanulóknál a francia nyelv), történelem és mennyiség-tan. A verseny első része írásbeli volna. Csakis azok, akik az írásbeli versenyen mint legkiválóbbak győztek, bocsátatnak a szóbeli versenyre is. A szóbeli versenyen is győztesek nemcsak külső kitüntetésben részesülnének, hanem évi 3—400 forintos ösztöndíjakban is, egyetem tanulmányok idejére, úgy, hogy az ily tanulók felsőbb tanulmányaikhoz az eszközöket, amelyek napjainkban jelentékenyek, bőven megszerezhetnék; a versenyek e következménye tehát igen nagy fontosságu s minthogy a versenyeken tehetős szülők gyermekei is résztvehetnek, várható, hogy a győztesekből a tudományok független művelői is fognak kikerülni.

E verseny egyelőre csak a fővárosban tartatnék, később Kolozsvárt s aztán az ország más nagyobb helyein is. A verseny examináló bírálói különböző középiskolákból vétetnének, a többi bírálók pedig nemzeti kulturánk független állásu kitünőségei közül választatnának ki.

Ujdonságok.

Csongrád, május 10.

— Esküvő. Folyó hó 4-én vezette ol-tárhoz Farkas Mór jeles tehetségű mérnök, Grünwald Ferencz kereskedő polgártársunk művelt és szép leányát Gizellát. Fellegtele boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Tanítótestületi gyűlés.** Tanítótestületünk f. hó 7-én tartotta Gassich Lajos igazgató-tanító elnöke alatt rendes havi gyűlést, melynek tárgyai a havi mulasztások, bejelentése, az iskolaszék átiratainak tudomásul vétele s egyéb folyó ügyek voltak. Az iskolaszék egyik átiratára, mely szerint utasították az igazgató útján a tanítótestületet, hogy a tandíjképes szülők nevét terjessze be, megtagadó határozatot hozott s kéri azt az eddigi uton, az előjárás által eszközöltetni. Ez uton terjesztik elő a tanyai tanítók azon kérelmüket, miszerint a vizsgálatot ne június végén, hanem május végén, esetleg június elején eszközöltessenek, mert a tanulók összetartása a mezei munkák miatt már ma is nehézkes, mint az a mulasztásokból ki is látszik. Ezután a felvett jegyzőkönyv kéri az iskolaszéket, hogy részükre némi drágasági pótléket engedélyezzen — tekintve a csekély fizetéseket — engedélyezni szíves legyen. Végül elhatározott, hogy boldogult emlékü kartársuk, Liebermann Manó, volt izraelita hitközségi tanító temetésén magát képviseltetni fogja — Ezzel a gyűlés véget ért.

— **Lovarda.** A Völner-féle budapesti magyar czirkusz, mely saját zenekarral s 25 kütünően idomított lóval rendelkezik. Szentesről néhány előadásra városunkba jön. Lesz tehát ami nálunk a jelelegi holt idenyt felelevenítse.

— **Birtokossági közgyűlés.** Május hó 3-án a birtokosság gyűlést tartott, melyen a megbeszélés tárgyát teayész apa állatok beszerzése képezte, s elhatározott, miszerint azok rövidesen beszereztetni fognak s a beszerzéssel Gulyás Abel, birtokossági gazda bízott meg. E hó 10-én, azaz ma d. e. 9 órakor új gyűlés tartatik, melyen az előjáróság egy átirata fog letárgyaltatni.

— **Meghívó.** Az alakulóban levő „Olvasó-Kör“ szervező-bizottságának tagjait f. hó 10-én d. u. 5 órára a „Pannonia Szálló“ termében tartandó értekezletre tisztelettel meghívom. Csongrád, 1891. május hó 9-én. Kuklics György, szerv. biz. elnök.

— **A budapesti virágkiállításról** vettünk értesítést. E szerint a jury már kiosztotta a díjakat, különösen említendőnek találja levelezőnk azon körülményt, hogy a „magtermelésben“ igen nagy volt a kiállítási verseny s vetélkedtek a magkereskedők, minél tökéletesebbet produkálni s így az első díjat elnyerni. Dacára azonban az erős versenynek, ez alkalommal is, mint amint az már az előző évek kiállításainál történt Mauthner Ödön a József főherceg udvari szállítója nyerte el a legmagasabb kitüntetést: a „védnöki érdem“, míg a többi magkiállítók csak a harmadik díjazásra lettek méltatva. A ki ismeri a védnöki éremmel kitüntetett eme fővárosi céget, s látta valaha a gödöllői királyi nyaraló pázsitait vagy megszemlélte az 1885-iki országos kiállítás területén volt pázsitot, vagy végig sétált a főváros gyöngyén, a megragadó Margitszigeten s látta ott azt a zöld bársony — fügyepet, — melyek mindenkinek magvát a Mauthner magkereskedése szolgált; nem csodálkoznak, hogy a legmagasabb kitüntetés őt érte; mert e czégnak magtermelése oly magasan áll, hogy hazánkban ma már az erfurti magokat teljesen kiszorította s azt főleg a magvak kitünősége, az árak olcsósága, a pontos kiszolgálás és elegáns expedíció által érte el Mauthner, kinek jelenlegi kitüntetéséhez a legmelegebben kívánunk szerencsét.

— **Halálozás.** Liebermann Manó volt izraelita hitközségi tanító f. hó 6-án rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Az elhunyt hét árva s egy kesergő özvegyet hagyott maga után. Béke felette!

— **Rendőrbiztos figyelmébe.** Ez az ujjonnan szervezett „muszáj“ csapat, úgy látszik nem igen érti hivatását. — Kiténik ez a „Népkert“ megnyitása alkalmával felmutatott magaviseletükből is, midőn a közönség egyik tagja felhívta őket, hogy a kuglisádt körül sereglő gyermek csapatot távolítsa el onnan, mert valamelyiket fejbe találják ütni. Mire aztán az volt a diszes felelet: „Majd haza mén, ha megunja.“ Hát ezek nem tartoznak az ötteendőik közé? Hát ez nem a rendőrök teendője?

— **A csongrádi r. kath. egyház szennyöse.** A helybeli kir. járásbíróóság bünyítő hatósága a szegedi kir. ügyészség utasítása folytán, mint illetékes elsőfoku fórum f. hó 13-án 640 sz. a tárgyalja Hegyi Antal r. kath. plébános bűnyjét. Nevezett plébános zsarolással van vádolva, az előzmények után ítélve, most aligha utol nem éri a nemezis. Kiváncsiak vagyunk, vajon a „Csongrádmegyei Híradó“ mint papot védő (s lehet talán sápot is élvező) hírlap mit fog szólni mindezekhez.

— **Városunk halad.** Az oly sokat vajudott téglajárda-ügy, habár nehezen, de mégis elintézésre nyert s legközelebb már megis kezdik városunk több utcájának rendszeresen téglával való kikövezését. Világítás. „Jöjjen el a te országod is.“

— **A helybeli munkás betegsegélyző-egylet javára** f. hó 3-án rendezett táncvigalom — anyagilag — nem valami fényesen sikerült. A jótékonyezél több pártolást érdemelt volna meg a nagyközönség részéről. Iparosaink mintegy tüntetőleg nem jelentek meg e mulatságon azért, mert két hazug czérnahós és lábmérnök siheder által a bál rendezőség ellen felhozott alaptalan híreknek helyt adtak s ez által e humánus intézményt a jótékonyág gyakorlásában mintegy akadályozni kívánták. A jelenvolt közönség mindamellett kifogástalan jó kedvvel mulatott, a négyest 20 pár táncolta. Ott voltak asszonyok: Döme Istvánné, Dallos Istvánné, Ernyes Johanna, özv. Kiss Jánosné, özv. Kasztel Jánosné, Kallai Istvánné, Piroška Antalné, Papp Rókusné, Zsiga Jánosné, Zsadányi Lajosné, Zube Rókusné. Leányok: Döme Veronka, Dallos Mariska, Ernyes Mariska, Georgádes Juliska, Gulyás Francziska, Kiss Mariska, Kasztel Viktorka, Kallai Francziska, Oláh Annuska, Piroška Róza, Papp Erzsike és Zube Mariska. A mulatság viradtkor ért véget. Felülfizettek: Dr. Dékány Béla 1 frt 40 kr, Tary István 40 kr, Dr. Sebők Adolf 40 kr, Ernyes Johanna 40 kr, özv. Gulyás Bálintné 2) kr, Zsadányi Lajos 80 kr, összesen 3 frt 60 kr. A nemes szívű felülfizetők és tomlatárgy adakozók a rendezőség nevében fogadják az egylet szíves köszönetét.

— **Majdnem a halál áldozata** lett f. hó 7-én Fodor Ferencz 10 éves fia a nyilt Tiszán a révész gondatlansága folytán — ladikjából kifordult s a hullámok közt elűnt; az éppen ott levő Vincze László gyorsan utánna ugrott, és a már elveszettnek vélt fiut saját élete kockáztatásával megmentette.

— **Új lap.** „Új Korszak“ czimmel Keviczky György helybeli lakos folyó hó 15-én vegyestartalmu heti lapot indit. — Előfizetési ára nem lesz magasabb a helyben megjelenő lapok árainál.

— **A kisteleki orvos** Leöszl Jenőt a lapunkra vonatkozó postai levelezőlapon firkált rágalmazásért f. hó 23-án vouja kérdőre a helybeli kir. büntető illetékes bíróság. A dologban az a legnevezetesebb, hogy az orvos ur fizetése képtelenségi mániában szenved s ennek dacára még most sem resteli — a közönség félrevezetése végett — adni az előkelet. Nehány nap mulva, ha az igentisztelt orvos urral a bíróság végez, ezek után még nekünk is jut azon szerencséből, hogy őt szellemi és társadalmi sokoldalúságáról Kistelek közönsége előtt megismertessük.

— **A helybeli ipartestület,** mint halljuk folyó hó 17-én, Pünköszt első napján népünnepélylyel egybekötött táncvigalmat rendez. Részünkről sok szerencsét kívánunk a sikerhez, már csak azért is, mert a rendezést itt ugyanazon urak végzik, akik a munkás betegsegélyző-egyesület táncvigalmánál mint rendezők működtek.

— **Melyik lapra fesszünk elő?** Gazdag tarlalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés“, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseink gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatjainak változatossága, kitünősége, a különböző ol-

vasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé.

Szerkesztve úgy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtaláljuk a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitünőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól divattudósítást Párisból stb. stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az Egyetértésnek e rovatával a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az Egyetértésnek oly dalokra terjedő politikai és közgazdasági része. megbízhatóság, komolyság és jólétesültség tekintetében utólrétegetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Külömben kiemelendően tartjuk itt, min egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy a események ösmertetése körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltzni, hanem mint teljesen független lap áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az orsz. gyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közönséget, mely abban nyilvánul hogy az Egyetértés olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az Egyetértés gazdasági rovata elismert rég tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többi idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével a többi lapról sem veszik a versenyt. A kereskedő az iparos s a mezőgazda két évtized óta már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlené vált mint a hazai kereskedelmi-, ipari- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezetőlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokon s a felmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említhetjük meg, melyek országos híre tetszert. Ezek: az Irodalom a Tanúy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolna.

Szóval a ki olvasni valót keres, és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fesszen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1 évre 5 frt, egész évre 20 frt.

Irodalom.

Előfizetési felhívás. Folyó évi július derakán a következő című, kedélyes, vidám és mulattató könyv hagyja el az egri könyvsajtót: PATER HILARIUS. Papi adomák s ötletek gyűjteménye. A derült hangulatu mű körülbelül 500 adomát foglal magában a következő felosztás szerint: I. Pápák és bibornokok. — II. Érsekek, püspökök. — III. Prépostok, kanonokok, apátok. — IV. Esperesek és plébánosok. — V. Paptanárok. — VI. Káplánok. VII. Kispapok. — VIII. Szerzetesek. — IX. Kántortanítók. — X. Egyházfők és harangozók. — XI. A szomszédból. Előfizethetni június közepéig 1 frt 20 krral. A bolti ár egy kissé magasabb fog lenni. Ezer (lycum), május 1. Babik József tanítóképző tanár.

Az ipari és gyári alkalmazottak betegsegélyezéséről szóló s legközelebb életbe lépő törvény egy humanus cél érdekében úgy a kis iparosra, mint a gyárosra, valamint a kis- és nagykereskedőre részben új kötelezettségeket s nem jelentéktelen terheket ró. Már magában e kötelezettségek teljesítésében való pontatlanság is jelentékeny bírsággal büntetetik. E szempontból is szükséges tehát, hogy minden érdekelt üzletember tüzetesen megismerje e törvényt s annak rendelkezéseit. De különben is az érdekeltnek egy jó tanácsadó fonalán idő kell ahoz, hogy egyik vagy másik irányban való elhatározásuk előnyeit vagy hátrányait mérlegeljék s hogy határozatuk keresztülviteléhez, esetleg a szervezéshez a kellő előkészületeket megtenessék s a szükséges tanácskozásokat megkezdhessék. Ezt jelentékenyen előmozdítja a törvénynek most megjelent magyarázatos kiadása, melyben Gelléri Mór, az orsz. iparegyesület titkára nemcsak a miniszter, hanem a törvényhozás szakbizottságainak indokait is szakértelemmel csoportosította, sőt azokat saját magyarzó jegyzeteivel is kiegészítette. A magyarázatos kiadás legczélszerűbben a szerzőnél (új-utca 4.) rendelhető meg; 50 kr. előleges beküldése mellett a könyv bérmentve megküldetik.

megjelent magyarázatos kiadása, melyben Gelléri Mór, az orsz. iparegyesület titkára nemcsak a miniszter, hanem a törvényhozás szakbizottságainak indokait is szakértelemmel csoportosította, sőt azokat saját magyarázó jegyzeteivel is kiegészítette. — A magyarázatos kiadás legcélszerűbben szerzőnél (uj-utca 4.) rendelhető meg; 50 kr. előleges beküldése mellett a könyv bérmentve megküldetik. Ipartestületek, gyárak és vállalatok nagyszámú megrendeléseknél kedvezményekben részesülnek.

Községi utaink kijavításáról.

Már számosan azzal a kérdéssel fordultak hozzánk, vajjon a községi utak kijavításával, illetve kijavíttatásával ki van megbizva az előjáróság részéről.

S panaszt emelnek az eljárás ellen, mert azt hangsúlyozzák: míg a városi közmunkát nem kellett pénzül fizetni, míg azt székérrel dolgozták le, addigél volt reményük a jó uthoz, illetve az ut kijavításához, de mióta pénzül fizetetik, nem igen akad egy oly intézkedés sem, mely az utak jókarban levő hozását irányozná.

Míg nem pénzül fizették a városi-közmunkát, addig tartott a birtokosság saját költségére utászokat, kik a düllőutakat javítani törekedtek s így annak rendben és tartásáról gondoskodva volt, de mióta csak pénz kell és semmi más, azóta nyoma veszett ennek az intézkedésnek, mert maga Faragó Mihály bátyánk is azt mondta: minek fizessen ő kettőnek, majd gondolkodik arról a város.

Lehet, hogy gondolkozik róla, de a gondolkodás kivétel nélkül mit sem ér. — Düllőutainkon ma is tócsával áll a víz, — nincs ki azokat lecsapoltatná s így a sok hóvizet kénytelen a töltött, puha talaju ut elnyelni, minek azután az lesz a következménye, hogy pénzen vett, feneketlen sárban kell a gazdálkodó embernek járnia s igavonó barmaid kinoznia.

Eme igazolásukból látszik tehát, hogy méltányos birtokosságunk felháborodása s nem kér jogtalant, midőn düllőutai kijavítását követeli.

Ugyan ezen eljárás ellen irányul a község lakosainak panasza is.

Itt benn a község egyes utcáiban is van számtalan oly hely, hol a víz feltorló-

dik s ismét nincs, ki azoknak vezetőket ásson, pedig mily üdvösen lehetne erre fizetéses éjjeli őrünket felhasználni.

S így elkerülhetnénk azt a drasztikus látványosságot, midőn polgáraink a nagy sár miatt bottal kénytelenítettnek különben buzgó paripájukat serkenteni.

Ily intézkedés csak a község haladását jelezné.

y.

Pályázat faipari szakrajzokra.

1. A szegedi ipartestület faipari szakosztálya által rendezendő fa- (butor) kiállítás-bizottsága bármint faipari készítmény (butor stb.) ipari szakszerű tervrajzára pályázatot hirdet.

2. A szakrajzok kicsinyben homlok, oldal és alaprajzban és nagyban (természetes nagyságban egyedül homlokrajzban), tussal vagy írónnal (a term. nagyságuk esetleg szénrel) készítenők el.

3. Pályázhat bármely magyar állampolgár, kinek iparjoga vagy szabaduló-bizonyítványa van, ha nem is üzi iparát. A ténylegez iparúzóknak azonban előnyben részesülnek.

4. A pályamunkák legkésőbb f. é. július 10-én déli 12 óráig a kiállítási titkárhoz (ifj. Szmollény Nándorhoz, az „Alföldi Iparlap” szerkesztője, Tisza körút 63. sz. Szeged) jelíges levélkével ellátva, névtelesen, bérmentve, nem összehajtván, hanem göngyölvé küldendők be, ily felirattal: „Pályamunka a szegedi fa- (butor-) kiállításra 1891.”

5. A pályamunkák a kiállítás tartama alatt (1891. július 12. aug. 23-ig) közszemlére lesznek kitéve.

6. Díjak (a szegedi ipartest. díjai) I. díj 5 db. 19 frankos arany; II. díj 3 db. 10 frankos arany; III. díj 2 db. 10 frankos arany. Ezen díjakat vagy a csak dícséretet nyert rajzok külön oklevéllel is kitüntethetők.

7. A szakszerű megbirálásról a kiáll. bizottság gondoskodik.

A díjak a kiáll. bezárása napján (aug. 23.) osztatnak ki.

8. Egyenlő esetekben szegedi pályázók előnyben részesülnek.

9. Egy szakmára csak egy díj adható ki. Ha azonban csak egy vagy két szakmára érkezik be pályamunkák, úgy egy szakmának két vagy három díj is adható.

10. Az I-ső díj csak abszolút becűnek, a II-ik és III-ik az aránylag legjobb rajznak adatik ki.

11. A pénzbeli díjat nyert rajz a kiállítási biz. tulajdona marad.

Szeged, 1891. április hó.

A kiállítási bizottság.

Vasuti menetrend.

A vonat indul Csongrádról : délelőtti	9 00.
érkezik Kun-Kis-Szállásra	9 52
Félegyházára	10 29.
indul Szeged felé	11 27.
Szegedre érke	12 57.
indul Budapest felé	12 07.
Budapestre érke	2 19.
Csongrádról indul délut.	2 15.
érkezik Kun-Kis-Szállásra	3 01.
Félegyházára	3 36
indul Szeged felé gyorsv.	4 01.
Szegedre érke	5 4.
indul Szegedre helyi szem. v..	4 4.
Szegedre érke	07.
indul Budapestről d. u.	16 23.
érkezik Félegyházára	4 42.
indul Budapestről gy.v. d. u.	1 40.
érkezik Félegyházára	4 —.
indul Csongrád felé d. u.	4 55.
K.-Kis-Szállásra érke.	5 53.
Csongrádra	6 18.
indul Szegedről d. u.	3 —.
Félegyházára érke.	4 33.
indul Csongrád felé	4 55.
Csongrádra érke.	6 18.
indul Budapest felé	43 4
Budapestre érke.	8 30.
A vonat indul Budapestről reg.	7 45.
Félegyházára érke.	11 22.
indul Csongrád felé	12 13.
K.-Kis-Szállásra érke.	12 48.
Csongrádra érke.	1 31.
indul Szegedről	11 01.
Félegyházára érke.	2 — 1.
Csongrádra ind.	12 15.
Csongrádra érke.	1 31.

Gőzhajózási menetrend.

I.	
A gőzhajó indul Csongrádról Szegedre:	
" " " Szedán	} reggel 4 óraker
" " " Pénteken	
" " " Vasárnap	
Csongrádról Szolnokra:	
" " " Kedden	} reggel 4 óraker
" " " Csütörtökön	
" " " Szombaton	
II.	
A gőzhajó indul Szegedről Szolnokra:	
" " " Hétfő	} d. u. 3 óraker
" " " Szerda	
" " " Pénteken	
Ezek Csongrádra érkeznek 9 — 10 óra közt.]	
III.	
A Gőzhajó indul Szolnokról Szegedre:	
" " " Kedden	} d. u. 3 óraker
" " " Csütörtökön	
" " " Szombaton	
Ezek Csongrádra érkeznek 9 — 10 órak özt.	

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRÉS;“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága elapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekiutélynek örvend. A magyar kereskedő és gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvűlapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és tőzsdéi tudósításának bőségével s elaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30 — 40 kötetnyi regényt részint eredetiben, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres s a világfolyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr, negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. M u t a t v á n y s z á m o t a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Előfizethetni Csongrádon a „Tiszavidék“ kiadóhivatalában.